

Prejzová krytina

Prejzová krytina

Patří mezi skládanou krytinu historicky svázanou s českou architekturou. Své místo mezi moderními krytinami si udržuje díky nenahraditelnému vzhledu a tradičnímu řemeslnému způsobu pokládky.

Prejzová krytina se rozděluje na prejz velký a malý, dovoluje pokrytí tradičních i oblých tvarů střech.

Poděkování

Tato příručka byla vytvořena ve spolupráci s firmou Střechy VRŇATA & ŽÁČIK s.r.o.

Malý prejz

Pokládka zplna do maltového lože

Taška Malý prejz se skládá ze dvou dílů – spodního háku (korýtka) a vrchní prejzy (kůrky). Klade se do maltového lože.

Musí být dodrženy zásady větrání spodního líce krytiny.

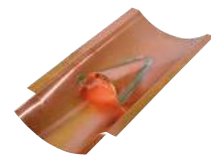

Technické údaje	
Bezpečný sklon střechy	40°
Minimální sklon střechy	35°
Krycí délka (max. vzdálenost latí)	320 mm
Celková délka/hák	373 mm
Celková délka/kůrka	373 mm
Krycí šířka/hák	201 mm
Krycí šířka/kůrka	74–121 mm
Potřeba na 1 m ² /hák	16 ks
Potřeba na 1 m ² /kůrka	16 ks
Hmotnost 1 m ² (bez malty)	51,2 kg/m ²
Hmotnost 1 m ² (včetně maltového lože)	100 kg/m ²

VÝROBNÍ ZÁVOD:
Stod

kůrka líc hák líc kůrka rub hák rub

Odvětrávací díl se osazuje ve druhé řadě po obou stranách hřebene (ev. nároží) v potřebném množství dle požadavků norem a pravidel. Materiál: měděný plech. Obvykle dodává prováděcí firma.

klempířský větrací díl

Barevné provedení

režná krytina

Velký prejz

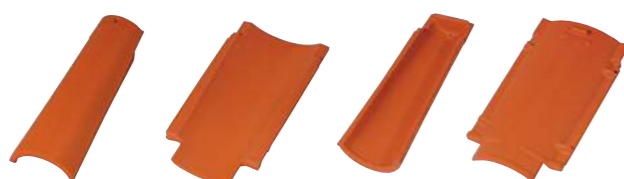
Velký prejz se skládá ze dvou dílů – spodního háku (korýtka) a vrchní prejzy (kůrky). Prejz se klade do maltového lože. Od sklonu 45° a výše je přípustná i pokládká „na sucho“ s mechanickým kotvením.

Musí být dodrženy zásady větrání spodního líce krytiny.

Technické údaje	
Bezpečný sklon střechy	40°
Minimální sklon střechy	35°
Krycí délka (max. vzdálenost latí)	350mm
Celková délka/hák	430mm
Celková délka/kůrka	400mm
Krycí šířka/hák	240mm
Krycí šířka/kůrka	101–142mm
Potřeba na 1 m ² /hák	12 ks
Potřeba na 1 m ² /kůrka	12 ks
Hmotnost 1 m ² (bez malty)	54 kg/m ²
Hmotnost 1 m ² (včetně maltového lože)	119 kg/m ²

VÝROBNÍ ZÁVOD:
Stod

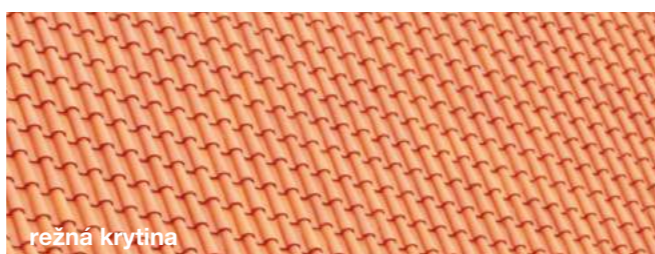
kůrka líc hák líc kůrka rub hák rub

klempířský větrací díl

Odvětrávací díl se osazuje ve druhé řadě po obou stranách hřebene (ev. nároží) v potřebném množství dle požadavků norem a pravidel. Materiál: měděný plech. Obvykle dodává prováděcí firma.

Barevné provedení

Zásady laťování

- **Malý prež laťování 320 mm**
- **Velký prež laťování 350 mm**
- Každý prut musí být ukončen horní kůrkou (např. detail u okna, u štítu apod.).
- Plochu střechy se snažíme rozměřit v délce kroků mezi okapem a hřebenem pravidelně s přesahem krytiny minimálně 6 cm, aby plocha vyšla na celou prežu.
- První podhřebenová lať by měla být umístěna horní hranou cca 1 cm od osy hřebene.
- Latě se používají o průřezu min. 40x60 mm.
- Vzhledem k tomu, že klempířské detaily se nedají provádět předem, je třeba, aby při rozměřování a pokládce byl přítomen klempíř.

Prozatímní pokrytí „zapoštění“

- Pokrytí háky k sobě na sraz po celé ploše střechy (na sucho).
- Pokládka se provádí od okapu ke hřebeni, od středu střešní plochy doprava a doleva.
- Provizorní ochrana střechy proti povětrnostním vlivům.
- Slouží k rychlému naplánování klempířských konstrukcí.

Příprava kůrek

- Kůrky před vlastní pokládkou dostatečně namočíme (alespoň 12 hodin – dle klimatických podmínek).

Zapoštění střechy – malý prež.

Zapoštění střechy – malý prež.

Příprava kůrek – malý prež.

Pokryvačská malta

Pro pokládku prežových krytin TONDACH byla vyvinuta speciální malta s pojivem na vápenné bázi.

- Balení 25 kg pytel
- Množství záměsové vody 0,17-0,18 l vody / 1 kg suché směsi (4,2-4,5 l vody / pytel)
- **Upozornění:** dodatečné přidávání pojiv, kameniva a jiných přísad nebo prosévání směsi je nepřipustné. Směs lze zpracovat pouze za teploty vzduchu i podkladu nad +5 °C a nelze ji aplikovat při očekávaných mrazech! K rozmíchání směsi je nutno použít pitnou vodu nebo vodu odpovídající EN 1008.

Speciální pokrývačská malta Tondach.

Pokládka do maltového lože – Malý prež

- Rozebranou část střešní plochy po provizorním pokrytí začínáme pokrývat od okapu ke hřebeni v tzv. prutech, většinou ve dvou řadách vedle sebe, zavěšením háků za nosy na latě.
- Ve sklonu vyšším než 45° střešní plochy kůrky k latím přidrátkujeme (při pokládce do malty vždy drátkujeme a nepřibíjíme).
- Vytváříme rovné a mezi sebou rovnoběžné řady – mezi dva háky u okapu a dva u hřebene přibíjíme do latě hřebíky do stejné výše jako je hrana háků, propojíme šňůrkou a k této šňůrce pak klademe háky do malty. Kontrolujeme tím, aby jednotlivé řady (pruty) byly kladeny na úhel, tj. kolmo k okapu.

„Narážení háků“

- Malta se nanese ve slabé vrstvě v šířce cca 2 cm do vrchní části hlav háků.
- Při přiložení dalšího háku se tato malta vytlačí směrem do půdy.
- Po vymáčknutí nesmí být vrstva malty silnější než 3–4 mm.
- Malta se nikdy nesmí nanést a vytlačit do celého překladu háků, v přesahu musí ležet cca 1 cm na sucho, neboť jinak vzniká nebezpečí, že při deštích tato malta tzv. přetáhne vodu do půdního prostoru.

Narážení háků – malý prež.

Narážené háky – malý prež.

Pokládka do maltového lože – Malý prejz

- Doplnková hydroizolační vrstva musí být navržena dle Pravidel pro navrhování a provádění střech vydaných Cechem klempířů, pokrývačů a tesařů ČR včetně správného odvětrání střešní krytiny.

Štrejchování

- Dostatečně namočené, ale okapané kůrky se vyplní cca z 1/3 maltou a krouživými pohyby se malta zatře do kůrky (penetrace a navázání prachu).

Pokládka kůrek

- Na háky s maltou v zámku klademe vrchní vrstvy kůrek (horní prejzy), ty se pak zavěsí ozubem do výřezu dvou háků, středem se přitlačí a pohybem nahoru a dolů se usadí tak, aby ozub kůrky zapadl mezi háky.

- Další kůrky pak klademe v řadách s vrchním překladem přes předešlé. Jestliže malta v některých místech vyteče, odřízneme ji pokrývačskou lžící tak, aby nebyla vidět.

Kotvení kůrek

- Ve sklonu vyšším než 45° střešní plochy každou kůrku ještě přidrátujeme k lati, nad níž je zavěšena (Cu nebo pozinkovaný drát tl. 0,5 mm).
- V letních měsících takto provedenou střechu dostatečně kropíme (i několikrát denně). Zamezíme tím rychlému vyschnutí malty.

Pokládka kůrek – malý prejz.

Pokládka kůrek – malý prejz.

Štrejchování – malý prejz.

Příklad kotvení – malý prejz.

Pokládka „na sucho“ – pouze Velký prejz

- Doplnková hydroizolační vrstva musí být navržena dle Pravidel pro navrhování a provádění střech vydaných Cechem klempířů, pokrývačů a tesařů ČR včetně správného odvětrání střešní krytiny.

- Abychom vytvořili rovné a mezi sebou rovnoběžné řady, klademe háky podle olovnice, spuštěné od hřebene přes okap, nebo mezi dva háky u okapu a dva u hřebene přibijeme do latě hřebíky do stejné výše jako je hrana háků, propojíme šňůrkou a k této šňůrce pak klademe háky do malty.

- Kontrolujeme tím, aby jednotlivé řady (pruty) byly kladeny na úhel, tj. kolmo k okapu.

- Háky se zavěšují na střešní latě tak, aby mezi nimi byly minimální mezery. V případě nutnosti (dle větrové oblasti a sklonu střešní plochy) se přišroubují.

- Kůrky pak překrývají spáry mezi háky a šroubují se otvorem v hlavě kůrky do střešní latě korozivzdornými vruty min. 5×120 mm, a to přesně v mezeře mezi háky. Přitažení vrutů je nutné provést tak, aby umožňovaly pružení při pohybech krovu (při silném dotažení kůrka podélně praskne) a volnost nesmí být taková, aby spodní stranu kůrek nenadzvedával vítr.

- Na krytí hřebene nároží je možné použít hřebenáč širší 21 cm nebo 25 cm.

Velký prejz „pokládka na sucho“.

Velký prejz „pokládka na sucho“.

Pokládka krytiny „do rámu“

Jedná se o variantu pokládky krytiny „na sucho“. Do malty je uložena krytina pouze v oblasti:

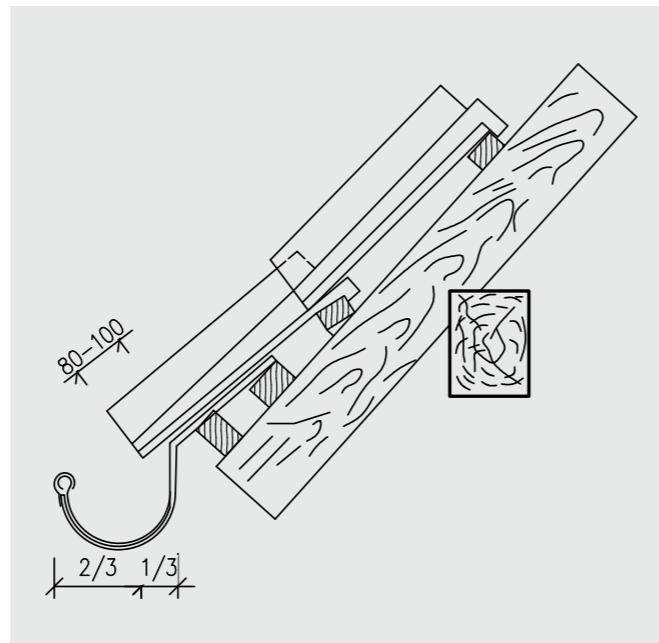
- hřebene,
- nároží,
- úžlabí,
- okapní hrany,
- v okolí prostupujících konstrukcí, ukončení u stěn.

Náročí „Dvojitě“

- Latě se při laťování náročí nedotahují do špičky, nechává se mezera 10–12 cm, přibíjejí se špalíky stejného průřezu jako latě a se stejnou roztečí laťování jako je laťovaná plocha. Tímto způsobem připravíme náročí pro pokládku dvojitěho náročí.
- Do středu náročí se pokládají háky do malty směrem od okapu ke hřebeni.
- Háky na obou střešních plochách se ukončí přišťipáním (přirezáním) k náročním hákům.
- Na vzniklé řezané pomyslné přímký se nanese dostatečné množství malty a do ní se pak kladou po jedné řadě na každou stranu kůrky.
- Vytlačená malta mezi jednotlivými pruty ve vnějších bočních hranách se odřízne a vyhladí s podkosením směrem k ploše háku.

Dvojitě náročí – malý prejz.

Okapní hrana.

Okapní hrana

- Háky u okapu zavěsíme tak, aby přesahovaly přes okap nebo oplechování cca 8–10 cm nebo do 1/3 šíře podokapního žlabu.
- Nevýjdou-li háky a kůrky při okapu na celou délku (týká se to různých zborčených ploch a nepravidelných tvarů), musí se zkrátit přišťipáním na patě, aby správně přesahovaly přes okapové prkno či oplechování.
- Přišťipání (přirezání) se provádí podle šňůry natažené vodorovně s okapovou linií. Otvory kůrek v okapní hraně se zaplní maltou a hladce zamáznou (začistí), aby nedocházelo ke vnikání nečistot do půdního prostoru.

Okapní hrana – malý prejz.

Okapní hrana – malý prejz.

Hřeben

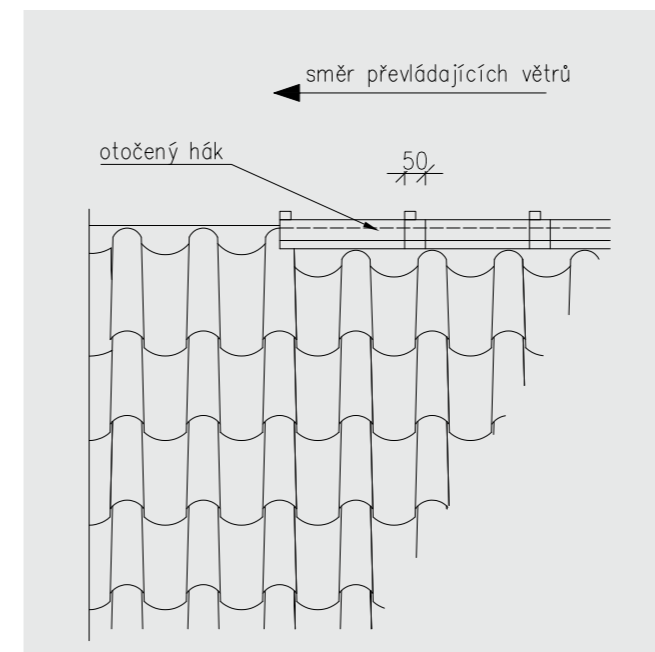
- U prejzové krytiny se na překrytí hřebene nejčastěji používají otočené háky kladené zcela do malty. Jako výplně se používá úlomků rozbité krytiny. Po položení se zavádí malta odřízne a čistě uhladí (s podkosením).
- Směr pokládky se volí po směru převládajících větrů.

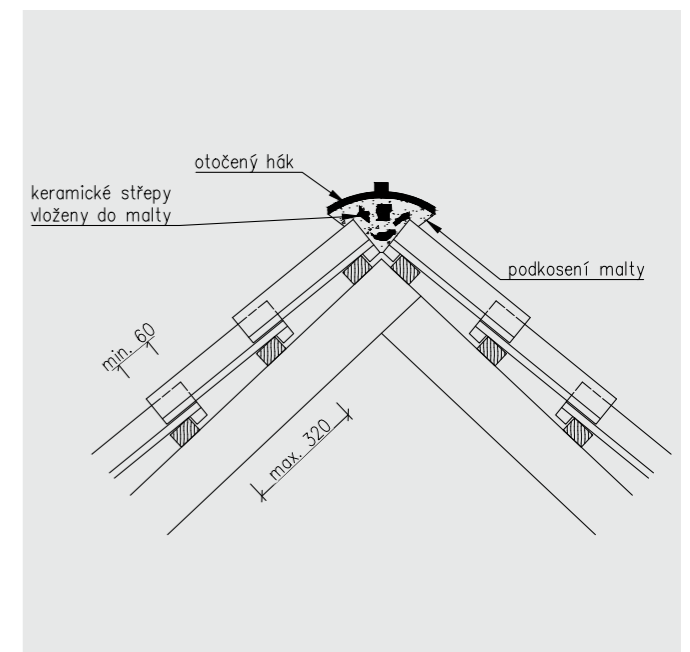
Hřeben – malý prejz.

Hák – malý prejz.

Pohled na hřeben.

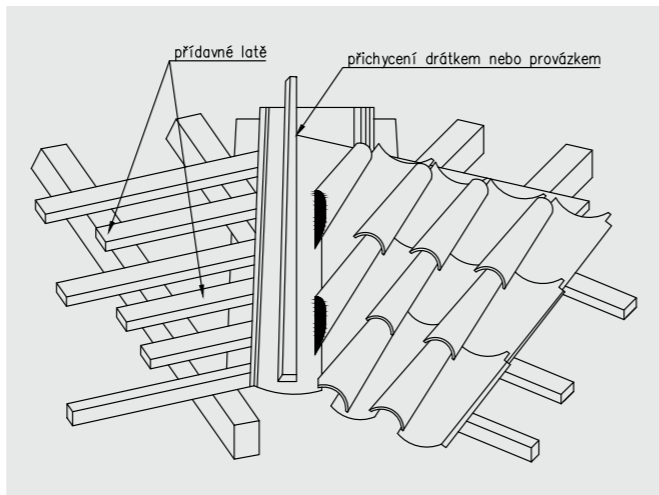
Řez hřebenem – malý prejz do malty.

Úžlabí

- Do úžlabního plechu se na obě strany připevní střešní lať s tím, že krytina by měla přesahovat minimálně 10–15 cm oplechování. Malta nesmí ucpat vodní drážku úžlabí.
- Do výše latí se v šířce cca 3 – 4 cm nanese malta, do ní se natlačí přřezaný úžlabní hák a prejz. Jednotlivé pruty se přřezávají podle střešních latí.
- Malta se nechá zavadnout. Odstraní se latě a přebytečná malta se odřízne, po zatvrdnutí se doplní novou vrstvou malty a čistě vyhladí. Tím se zamezí vnikání nečistot a vody do podstřešního prostoru.

Úžlabí – malý prejz splna do malty.

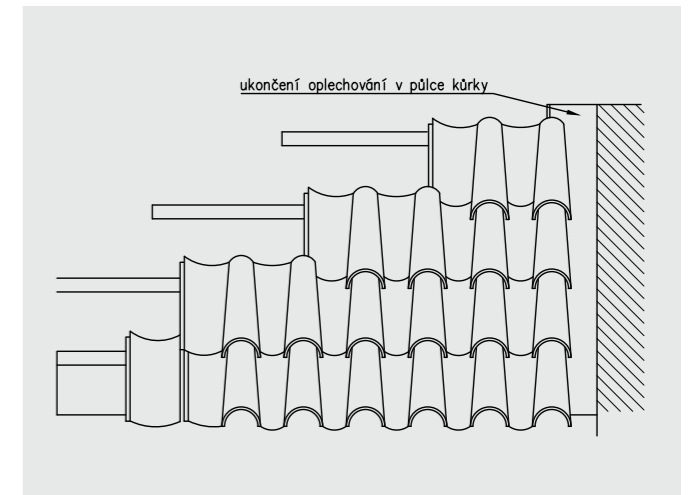
Úžlabí.

Štítové zdi a komíny

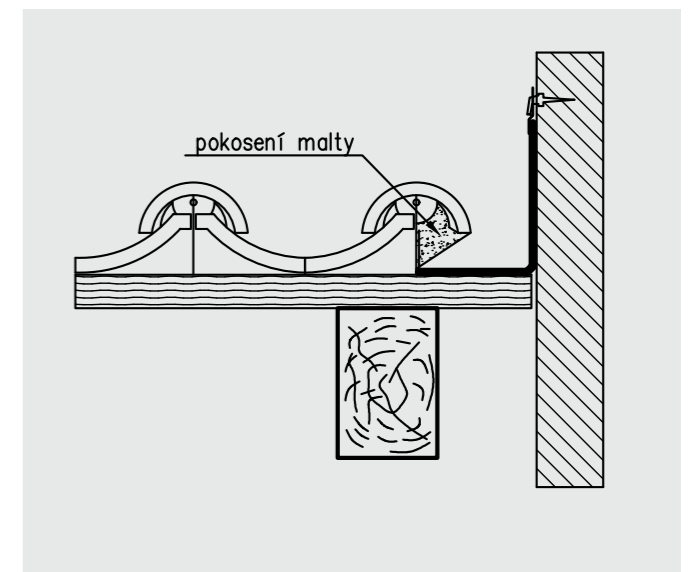
- Poslední řadu u pravé či levé štítové zdi položíme tak, aby háky ležely těsně u stojatého záhybu plechování, takže kůrky položené na háky přesahují přes stojatý plech.
- Oplechování může být různé a provádí se podle toho, jak krytina u zdi vyjde, což se pozná při prozatímním pokrytí.
- Za komínem se položí začáteční háky a kůrky jednotlivých řad tak, aby cca 15 cm přesahovaly přes oplechování a aby mezi zdí komína a krytinou zůstala dostatečná mezera k odtoku vody.
- Nevýjdou-li háky a kůrky celé, zkrátí se přištípáním (přřezáním) na patě. Otvory kůrek na konci vyplníme maltou a začistíme dohladka.
- U přední komínové stěny se naopak oplechování položí cca 15 cm přes kůrky a vytvaruje se do tvaru vlny krytiny. Nevýjdou-li před komínem celé prejzy, připevníme cca 5 cm od komínové stěny lať a zkrátíme podle toho krytinu, háky pak připevníme ke komínové lati hřebíkem a kůrky přidrátujeme.
- Stejným způsobem se kryjí všechny ostatní nástřešní detaily.

Opracování komínu.

Ukončení střechy u štítu oplechováním – pohled.

Ukončení u štítu – řez.

Použité zdroje:

- 1/ Nákrsky a materiály firmy Tondach
- 2/ Pravidla pro navrhování a provádění střech (platné od 2014)
- 3/ Dachzigel als historisches Baumaterial (1999)
- 4/ Archiv fotografií – Střechy VRŇATA & ŽÁČIK s.r.o.
- 5/ ČSN EN 1304 Pálené střešní tašky a tvarovky
- 6/ ČSN 731901 Navrhování střech – Základní ustanovení (platné od 2011)
- 7/ ČSN EN 1991-1 – Zatížení konstrukcí

Tondach Česká republika, s.r.o.

Bělotínská 722
753 01 Hranice

T +420 383 828 506
info@tondach.cz
www.tondach.cz

Technické poradenství:

Rudolf Prus, T: 602 552 916, E: rudolf.prus@tondach.cz
Ing. Tomáš Pokorný, T: 720 979 264, E: tomas.pokorny@tondach.cz

Výpočty střech:

Renata Volková, T: 383 828 510, E: renata.volkova@tondach.cz